

ONDERWERP
Quickscan Ecologie - Bestemmingsplan Klaver 8 2017

PROJECTNUMMER
C05057.000109.0100

DATUM
13-4-2017

ONZE REFERENTIE
079393403 A

VAN
Jasper Osterthun

AAN
Gemeente Horst aan de Maas

1. Inleiding

Vanwege de realisatie van het bedrijventerrein Klaver 8 (onderdeel van het bedrijventerrein Klaver 4 / Greenport Venlo ten noordwesten van Venlo) is door D. & G. Hoogerwerf (2011) een uitgebreid flora- en faunaonderzoek uitgevoerd. In 2013 is vervolgens door Arcadis een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd waarbij de bevindingen van het uitgebreide flora- en faunaonderzoek uit 2011 zijn gebruikt.

Deze quickscan Ecologie vormt een aanvulling op het eerder uitgevoerde onderzoek en gaat in op de uitbreiding van het plangebied ten zuidwesten van het oorspronkelijke plangebied. Hierbij wordt onderzocht of met het inrichten van het plangebied mogelijk een conflict plaatsvindt met de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) en of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Gelet op de reeds uitgevoerde onderzoeken voor het oorspronkelijke plangebied en de afwezigheid van beschermde gebieden in de directe omgeving van het plangebied, wordt verder geen aandacht geschonken aan de gebiedsbescherming en wordt alleen ingegaan op de soortenbescherming.

2. Plangebied en ingreep

Huidige situatie

Het plangebied betreft akkerland en loofbos ten noordenwesten van Venlo, zie onderstaande foto's en luchtfoto. Op onderstaande plankaart (figuur 2) zijn de exacte contouren van het plangebied te vinden. In het noorden is akkerland te vinden. Ten oosten is ook een deel van het plangebied te vinden waar reeds de begroeiing verwijderd is. Naast omgewoeld land is hier ook een poel aanwezig. Ten oosten van de poel is loofbos te vinden. Ten westen is voornamelijk akkerland te vinden. Het plangebied zal bouwrijp gemaakt worden. Een deel van het loofbos dient hiervoor gekapt te worden.

Foto 1. Plangebied vanuit het westen.

Foto 2. Plangebied vanuit het zuiden.

Figuur 1. Ligging plangebied (rood).

Figuur 2. Plankaart, contouren plangebied (rood).

3. Wettelijk kader

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

De taken en verantwoordelijkheden voor het verlenen van ontheffingen zijn overgedragen van het Rijk naar de provincies. Het Rijk blijft alleen bevoegd gezag voor specifieke handelingen en activiteiten, zoals hoofdwegen, spoorwegen, primaire waterkeringen en militaire luchthavens en terreinen. Voor dit project is hier geen sprake van; Provincie Limburg is bevoegd gezag.

Soortenbescherming

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

Beschermingscategorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Vogels, waarvan een deel met jaarrond beschermde nesten;
- Overige Europees beschermde soorten;
- Nationaal beschermde soorten.

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van **vogels** verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de overige **Europees beschermde diersoorten** verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de **Europees beschermde plantensoorten** verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de **nationaal beschermde diersoorten** geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de **nationaal beschermde plantensoorten** geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Algemene zorgplicht voor alle soorten

De Wnb kent ook een **algemene zorgplicht**. Deze houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de fysieke leefomgeving. Dit laatste geldt ook voor soorten die niet specifieke beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)). Overtredingen zijn strafbaar onder last van bestuursdwang ([art 7.1 lid 2 onder a](#)).

Vrijstellingen

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van [artikel 3.1, 3.5 en 3.10](#), dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag

zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De in Provincie Limburg vrijgestelde soorten zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Zoogdieren		Amfibieën
Aardmuis	Molmuis	Bastaardkikker/middelste groene kikker
Bosmuis	Ondergrondse woelmuis	Bruine kikker
Bunzing	Ree	Gewone pad
Dwergmuis	Rosse woelmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis	Meerkikker
Egel	Veldmuis	
Gewone bosspitsmuis	Vos	
Haas	Wezel	
Hermelijn	Woelrat	
Huisspitsmuis		
Konijn		

Tabel 1 In de Provincie Limburg vrijgestelde soorten

4. Methode

Voor de quickscan die betrekking heeft op beschermde soorten is een bureaustudie in combinatie met een oriënterend veldbezoek uitgevoerd. In de bureaustudie is op basis van soortverspreidingsgegevens (van de afgelopen 10 jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP) en al reeds uitgevoerd onderzoek (Arcadis, 2016) onderzocht welke beschermde soorten voor kunnen komen binnen het plangebied.

Het oriënterend veldbezoek is op 5-4-2017 uitgevoerd door de heer ing. J. Osterthun, ecooloog van Arcadis. Tijdens het veldbezoek was het 15°C, bewolkt met een windkracht van 2 Bft. Dit veldbezoek bestond uit een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Tijdens deze habitatgeschiktheidsbeoordeling is voor alle relevante soortgroepen een beoordeling gedaan van de (potentiele) functie van het gebied als leefgebied of verblijfplaats. Omdat het veldbezoek buiten de bloeiperiode van planten is uitgevoerd was het niet mogelijk om plantensoorten bloeiend of vegetatief te herkennen. Daarom is voor deze soortengroep tijdens het veldbezoek beoordeeld of het plangebied geschikt is als standplaats gelet op de bodem en de voedselrijkdom. Naar aanleiding van de resultaten zijn effecten bepaald en is geconcludeerd of er sprake is van handelingen die mogelijk in strijd zijn met de Wnb.

5. Resultaten

Hieronder wordt per soortgroep ingegaan op de bevindingen van de quickscan.

Planten

Uit eerder uitgevoerd onderzoek (D. & G. Hoogerwerf, 2011) komt naar voren dat naast algemeen voorkomende soorten, zoals akkerdistel, akkerviooltje en bijvoet, één beschermde soort is waargenomen, de steenanjer. Deze soort is onder de vigerende wetgeving niet langer beschermd.

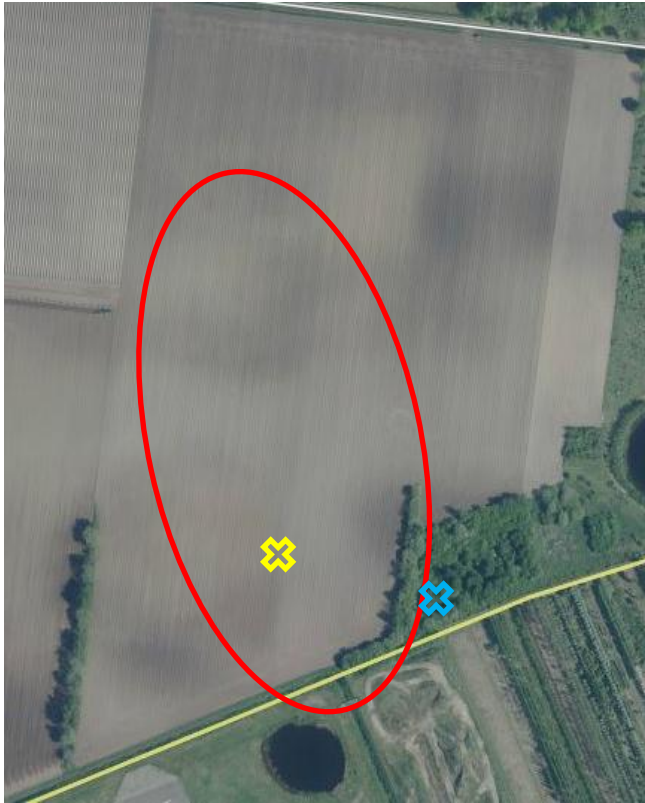
Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Het akkerland binnen het plangebied wordt intensief gebruikt waardoor aanwezigheid van beschermde soorten uitgesloten kan worden. Er is sprake van een scherpe grens tussen akkerland en het loofbos. Hier is verder geen ondergroei aanwezig en aanwezigheid van beschermde soorten kan daarom worden uitgesloten.

Vogels

De verspreidingsgegevens van de NDFP laten zien dat in de omgeving van het plangebied vogels met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen, zoals de buizerd.

Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. In het akkerland van het plangebied is een Kievit waargenomen. Er is geen territorium vastgesteld. Het akkerland vormt mogelijk geschikt terrein voor een nestplaats van de Kievit. Ook andere weidevogels, zoals scholekster, kunnen hier broeden. Het akkerland

voemt door het droge karakter echter geen ideaal broedplaats. Daarnaast is in de omgeving veel akkerland te vinden waardoor uitgesloten kan worden dat het plangebied een essentiële functie als broedplaats heeft. In het loofbos is een nest aangetroffen van vermoedelijk de gaai. Binnen dit loofbos zijn geschikte nestplaatsen te vinden voor soorten waarvan het nest alleen gedurende broedperiode beschermd zijn. Gelet op de bosschages in de omgeving vormt het plangebied geen essentiële broedplaats voor algemeen voorkomende soorten.

Figuur 3. Plangebied (rood), waarneming Kievit (geel), nest Gaai (blauw).

Landgebonden zoogdieren

De verspreidingsgegevens zijn naar voren gekomen dat ten oosten van het plangebied een dassenburcht aanwezig is en aan de rand van het plangebied is een vossenburcht te vinden.

Tijdens het veldbezoek zijn aan de rand van het plangebied konijnen waargenomen. Daarnaast zijn buiten het plangebied holen van konijnen aangetroffen. Bij de dassenburcht in het bosperceel ten oosten van het plangebied zijn geen verse sporen aangetroffen. Het kan echter niet worden uitgesloten dat de burcht verlaten is. Binnen het plangebied zijn geen sporen van dassen waargenomen, zoals wissels en graafsporen. Het is daarom uitgesloten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de das.

Aan de rand van het plangebied in het zuiden is een vossenburcht aanwezig en een verlaten hol. Deze holen zitten in de aarden wal binnen het loofbos. Bij de burcht zijn verse graafsporen aangetroffen wat er op duidt dat de burcht in gebruik is.

Het is aannemelijk dat binnen het loofbos algemeen voorkomende soorten voorkomen, zoals egel, muisachtigen en kleine marterachtigen, zoals wezel, hermelijn en bunzing. Van deze soorten zijn geen sporen aangetroffen. Daarom kan worden uitgesloten dat het gaat om essentieel leefgebied. Het akkerland vormt door het kale karakter geen essentieel leefgebied.

Figuur 4. Plangebied (rood), vossenburcht (blauw), verlaten vossenhol (paars), konijnenhol (geel).

Vleermuizen

Uit de verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied gewone dwergvleermuis en laatvlieger is waargenomen.

Binnen het plangebied zijn geen bomen met holte aangetroffen die een functie als verblijfplaats kunnen hebben. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan daarom worden uitgesloten. De bosrand kan mogelijk wel gebruikt worden als vliegroute. Aangezien dit geen verbinding vormt tussen een mogelijke verblijfplaats en foerageergebied kan worden uitgesloten dat het plangebied een essentiële functie als vliegroute heeft. Binnen het plangebied kunnen de luwe delen van de bosrand functioneren als foerageergebied. Aangezien het gaat om een relatief klein bos in vergelijking tot de bossen in de omgeving, kan worden uitgesloten dat het gaat om een essentieel foerageergebied.

Amfibieën

Uit de verspreidingsgegevens van de NDFF komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied qua beschermde soorten de kamsalamander voorkomt. Daarnaast zijn ook algemeen voorkomende soorten, zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander waargenomen. Uit eerder uitgevoerd onderzoek (D. & G. Hoogerwerf, 2011) blijkt echter dat in de omgeving alleen algemeen voorkomende soorten aangetroffen zijn.

Tijdens het veldbezoek zijn gaan amfibieën waargenomen. Door het kale karakter van het akkerland kan worden uitgesloten dat dit deel van het plangebied functioneert als leefgebied. Zowel ten oosten als zuiden van het plangebied zijn poelen aanwezig. In de directe omgeving van de poelen is beschutting aanwezig. Mogelijke aanwezige watergebonden soorten, zoals kleine watersalamander en bastaardkikker, vinden hier hun landhabitat. Voor meer landgebonden soorten, zoals bruine kikker en gewone pad, kan het loofbos functioneren als landhabitat. Gezien de bosschages in de omgeving kan worden uitgesloten dat het loofbos een essentiële functie als leefgebied heeft.

Reptielen

Uit eerder uitgevoerd onderzoek (D. & G. Hoogerwerf, 2011) is naar voren gekomen dat in het aangrenzende gebied geen reptielen zijn waargenomen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Door het kale karakter van het akkerland kan worden uitgesloten dat deel van het plangebied functioneert als leefgebied. Het loofbos kent geen ondergroei waardoor er alleen beschutting te vinden is bij de takkenhoop ter hoogte van de vossenburcht. Door deze relatief kale bodem kan worden uitgesloten dat het loofbos functioneert als leefgebied van reptielen, zoals levendbarende hagedis en hazelworm.

Vissen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Aanwezigheid van vissen kan op voorhand worden uitgesloten.

Ongewervelden

Binnen het plangebied ontbreekt mogelijk leefgebied van ongewervelden, zoals oppervlaktewater en kruidenrijke vegetatie. Aanwezigheid van beschermde ongewervelden kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

6. Effectenbeschrijving en -toetsing

De voorgenomen ingreep leidt mogelijk tot effecten op (beschermde) soorten:

- Broedvogels (kievit) waarvan het nest alleen gedurende broedseizoen beschermd is: Het bouwrijp maken van het akkerland en bosschage gedurende broedseizoen (15 maart – 15 juli, kan door klimatologische veranderingen verschuiven) kan leiden tot sterfte van jonge dieren, beschadigen van nestplaatsen en eieren, verstoring van broedende vogels en aantasting van het foerageergebied.
- Algemeen voorkomende landgebonden zoogdieren (vos, konijn, muisachtigen en egel): bouwrijp maken van het plangebied leidt tot sterfte van jonge dieren en dieren die in het verblijfplaats worden opgesloten, beschadiging van verblijfplaatsen, verstoring van voorkomende dieren en aantasting van het foerageergebied.
- Algemeen voorkomende amfibieën (bruine kikker en gewone pad): bouwrijp maken van het plangebied leidt mogelijk tot sterfte van dieren die niet snel genoeg het plangebied ontvluchten.

Broedvogels; Vogelrichtlijnsoorten

Door het plangebied bouwrijp te maken is het mogelijk dat jonge dieren gedood worden. Dit leidt tot overtreding van art. 3.1 lid 1 van de Wnb. Daarnaast is het mogelijk dat nesten en eieren vernield en beschadigd worden. Dit leidt tot overtreding van art. 3.1 lid 2. Aangezien er geen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn, kunnen nesten buiten de broedperiode verwijderd worden zonder overtreding van een verbodsbepaling van de Wnb. Rustplaatsen zijn binnen het plangebied niet waargenomen. Hier hoeft dus geen rekening mee gehouden te worden. Voor verstoring van broedvogels dient rekening gehouden te worden met de wezenlijke staat van instandhouding van de voorkomende soorten. Op basis van het veldbezoek is gebleken dat binnen het loofbos alleen maar algemeen voorkomende soorten voorkomen, waaronder merel en gaai. Voor deze soorten geldt het verbod tot opzettelijke verstoren (art. 3.1 lid 4 van de Wnb) niet. Op het akkerland kan kievit en scholekster broeden. Deze soorten zijn kwetsbaar waardoor de verbod tot opzettelijke verstoren wel van toepassing is en mogelijk overtreden wordt.

Tabel 2. Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb.

Soortgroep	Beschermingscategorie Wnb	Verbodsbepalingen Wnb	Mogelijk overtreding ja/nee
Broedvogels (waarvan het nest alleen gedurende broedseizoen beschermd is)	Vogelrichtlijn	3.1.1	Ja
		3.1.2	Ja
		3.1.3	Nee
		3.1.4	Ja (van toepassing op kievit en scholekster)

Art. 3.1.1: Het verbod tot opzettelijk doden en vangen.

Art. 3.1.2: Het verbod tot opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren.

Art. 3.1.3: Het verbod tot rapen en onder zich hebben van eieren.

Art. 3.1.4: Het verbod tot opzettelijk storen van vogels (niet van toepassing indien wezenlijke staat van instandhouding niet in gevaar komt).

Algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën; andere soorten

De algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën die in het plangebied verwacht worden zijn door de Provincie Limburg vrijgesteld. Op deze soorten blijft wel de Zorgplicht van toepassing. In afwijking tot de soorten die niet vrijgesteld zijn is het toegestaan vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Vangen is slechts toegestaan wanneer het niet redelijkerwijs mogelijk is om de dieren te verdrijven van uit het plangebied. Het is verboden om dieren te doden.

6. Conclusie en vervolgstappen

De werkzaamheden hebben mogelijk effect op (beschermde) soorten wat kan leiden tot overtreding van de Wnb. Het gaat om broedvogels (waarvan het nest alleen gedurende broedseizoen beschermd is) en algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën. Indien de mitigerende maatregelen getroffen worden is een ontheffing Wnb niet noodzakelijk.

Broedvogels

Effecten op broedvogels kunnen voorkomen worden door buiten de broedseizoen te werken. Het broedseizoen loopt grofweg van 15 maart tot 15 juli maar kan door klimatologische veranderingen verschuiven. Indien werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden dient voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied geschoond te worden door een deskundig ecooloog. Indien een broedgeval aanwezig is dient door een deskundig ecooloog bepaald te worden tot waar gewerkt kan worden gedurende de broedperiode.

Algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën

Voorkomen dient te worden dat door de werkzaamheden dieren gedood worden. Voor deze soorten is de Zorgplicht van toepassing; werk zo veel mogelijk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten. Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring optreedt.

Gelet op de vossenburcht aan de rand van het plangebied dient rekening gehouden te worden met jonge dieren die kwetsbaar zijn. Sterfte van jonge dieren leidt tot overtreding van de Wnb en kan voorkomen worden door een straal van 20 meter rond de burcht ongemoeid te laten. Indien binnen een straal van 20 meter van de burcht gewerkt gaat worden dienen de werkzaamheden plaats te vinden buiten de periode dat er jongen in de burcht aanwezig kunnen zijn. Deze periode loopt grofweg van 15 juni tot 15 maart maar kan door klimatologische veranderingen verschuiven. Indien de burcht mogelijk beschadigd wordt dient rekening gehouden te worden met mogelijk aanwezige vossen in de burcht; de werkzaamheden dienen onder begeleiding van een deskundig ecooloog uitgevoerd te worden.